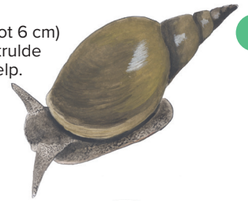
Slakken & schelpdieren

Poelslak
Grote slak (tot 6 cm) met een gekrulde puntige schelp.

Slakken zijn grazers, ze eten de algen van planten en stenen af in het water. Schep met je netje langs de planten en de bodem om ze te vangen.

Schijfhorenslak
Duidelijk plattere en kleinere slak dan de posthoornslak.

Posthoornslak
Grote (tot 4 cm), donkergrijze slak met huisje dat op een posthoorn lijkt.

Overige slakjes
Er zijn nog allerlei andere kleine slakken en schelpen in de bak te vinden. Die zijn zonder microscoop niet goed te identificeren. Die mag je dus gezamenlijk doorgeven.

Kaphoornslak
De kaphoornslak is een soort hoedje dat vaak op stenen of takjes zit.

Driehoeksmossel
Onregelmatige driehoek met strepen, uitstekend puntje. De driehoeksmossel is een exoot.

Mossels komen vaak voor op stenen of andere harde objecten in het water. Door met je netje daar langs te schrapen kun je ze tegenkomen.

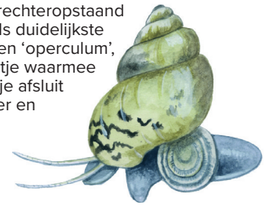
Schilder-/zwanen-/eendenmossel
Grote, gladde en langwerpige schelp, kan tot wel 20 cm groot zijn.

Blaashoornslak
Kleinere slak met bruinig gevlekt huisje, tere schelp die gemakkelijk breekt.

Diepslak
Heeft een rechteropstaand huisje en als duidelijkste kenmerk een 'operculum', een dekseltje waarmee hij zijn huisje afsluit boven water en bij gevaar.

Horenschaal
Een tweekleppige; een weekdier slak met twee schelpen op elkaar. Sterk variabel in grote en vorm.

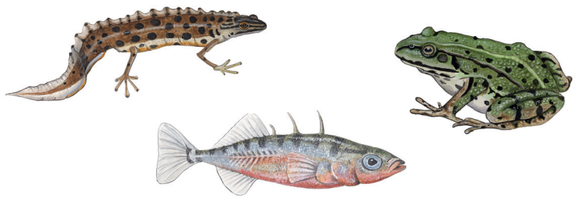

Korfmossel
Een geribbelde mossel, tot 4 cm groot.

Andere waterdieren

Er komen natuurlijk nog meer dieren in en rondom het water voor. Je kunt in je bak bijvoorbeeld visjes, kikkers, padden, salamanders en hun larven tegenkomen. Deze hoef je niet door te geven.

Heb je zelf nog foto's van waterdieren? Upload ze in deze map. Download de Goole Drive app en log in met je Google account.

Vang de Watermonsters is een samenwerking van:

NIOO NEDERLANDS INSTITUUT VOOR ECOLOGIE (NIOO-KNAW)

NATUUR & MILIEU

Vang de Watermonsters

Zoekkaart Waterdieren

Instructie scheppen waterdieren

1. Neem een schepnet en witte bak of emmer mee naar de waterkant. Vul de emmer voor de helft met water.
2. Schep op verschillende plekken door het water, bijvoorbeeld door de waterplanten, langs de kant en voorzichtig over de bodem of anders door het open water. Leeg na elke keer scheppen je netje in de bak. Probeer ten minste 50 waterdieren te vangen.
3. Neem ongeveer 15 minuten de tijd om te kijken welke dieren er in de bak zitten. Kijk goed, sommigen zijn erg klein of gaan na een tijdje pas bewegen en vallen dan beter op!

Kevers & wantsen (volwassen)

Zwemwants
Breed plat lijf en grote poten. De lange achterpoten worden gebruikt als roeispanen. Groeniger van kleur dan de duikerwants.

Bootsmannetje
Heet ook wel ruggenzwemmer, want hij zwemt op z'n rug. 4 zichtbare poten, waarvan 2 krachtige achterpoten. Grote gelige wants, hangt vaak (andersom dan afgebeeld) aan het wateroppervlak. Zijn buik (die je van boven ziet) is donker gekleurd.

Grote spinnende watertor
Opvallend grote zwarte kever (3,5 tot 5 cm) kan een opvallend 'gillend' geluid maken na vangst in de bak.

Duikerwants
Heeft een lang en afgeplat lichaam. Rode ogen zijn meestal niet zichtbaar. Rug is donker gekleurd en beweegt zich snel voort door de bak. Veel vookomend.

Schrijvertje
Blauwzwart kevertje met 2 harde dekschilden. Zeer goede zwemmer, zowel op als in het water. Glinsterend als ze meestal met meerdere over het wateroppervlak bewegen. Tot 1 cm.

Geelgerande watertor
Vrij forse zwartgroene waterroofkever (tot 3,5 cm) met gele rand langs het schild.

Waterschorpioen
Plat en ovaal lichaam, lijkt op een dor blad. Lange adembuis aan de achterkant.

Overige waterkever(tje)s
Er komen nog andere kleinere kevers voor in het water, maar deze zijn in het veld niet goed te onderscheiden. Die mag je dus gezamenlijk doorgeven.

Insecten(larven)

Haftenlarve
Vrij algemeen en komt regelmatig in grote aantallen voor. Larve met 3 staarten. Verschilt van steenvlieglarve en jufferlarve door de kleine kieuwen op het achterlijf.

Libellenlarve
Stugge larve, sluipt langzaam door de bak tot aanval op zijn prooi. Heeft 3 tot 5 korte uitsteeksels aan het achterlijf. Kan tot wel 7 cm groot zijn.

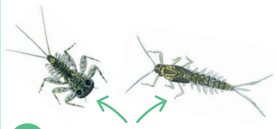

Steenvlieglarve
Larve met maar 2 dunne staarten, komt vrijwel alleen in snelstromend water voor.

Schaatsenrijder
Smal lichaam en 'schaatst' met 4 poten over het water.

Keverlarve
Zijn donker gekleurd met segmenten. Heeft 6 pootjes aan de voorkant en een pluimstaartje achter.

Jufferlarve
Larve met brede kop en 3 lange staarten. Heeft een dun en flexibel achterlijf, zwemt 'zeemeermin-achtig' met een kronkelend achterlijf door de bak. Van heel klein tot ca 3,5 cm groot.

Er zijn verschillende soorten haftenlarven, ze kunnen er ook zo uitzien, je mag ze allemaal bij elkaar optellen.

Groeit uit tot de grote spinnende watertor.

De vijverloper loopt trager over het water en de beekloper is breder dan de schaatsenrijder. Deze drie waterdieren mag je bij elkaar optellen.

Larve geelgerande watertor
Een glazige, slanke 'rups' met forse kaken bij de kop. Actief in het water, een jager. Kan tot 4 cm groot worden.

Groeit uit tot de geelgerande watertor.

Slijkvlieglarve
Larve met een heleboel haren, die flexibel om het lijf heen bewegen.

Staafwants
Zeer dun en lang lichaam en poten, is traag en beweegt zelden. Strekt zich volledig als camouflage (imiteert takje) en zwemt 'op z'n hondjes'. Lijkt op de wandelende tak, tot 8 cm groot.

Kokerjuffer zonder huisje
Beweegt traag, let op 6 pootjes aan de voorkant en 2 langere haakjes aan zijn achterlijf om te kunnen onderscheiden van muggenlarven en worm-achtigen.

Kokerjuffer met huisje
Maakt een huisje van takjes, zandkorrels, steentjes of stukjes waterplant om zijn achterlijf. Valt in de bak meestal pas op als hij gaat bewegen. Kijk dus goed! Kan tot 5 cm groot zijn.

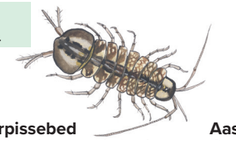

Kreeftachtigen

Kreeftachtigen leven veelal op de bodem, zorg dus dat je ook daar schept met je netje.

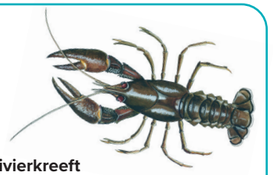
Vlokreeft
De vlokreeft heeft een gekromde rug en beweegt snel door de bak. Grijs of bruinig van kleur.

Waterpissebed
De waterpissebed is bruin van kleur en heeft een afgeplatte rug. Hij loopt langzaam over de bodem van de bak.

Aasgarnaal
De aasgarnaal is bijna doorzichtig in de bak en beweegt vrij constant door de bak, tot 3 cm groot.

Rivierkreeft
De rivierkreeft heeft 8 poten en je herkent hem aan zijn grote scharen. Kan tot wel 15 cm groot worden, kleur varieert van bruin, groen tot felrood.

Wormachtig & muggenlarven

Bloedzuiger
Heeft segmenten en in ieder geval aan één uiteinde een zuignap. Beweegt rupsachtig over de bodem van de bak. Varieert van heel klein (1 cm) tot 5 cm groot.

Meniscusmug
Donkergekleurde muggenlarve, houdt zich vaak gekromd.

Dans- of vedermuglarve
Vaak rood gekleurde larve die kronkelachtige bewegingen maakt in de vorm van een 8-je.

De Nederlandse bloedzuigers komen niet door je huid heen, die zijn daarvoor te klein.

Platworm
Platte worm zonder segmenten. Glijdt plat over de bodem van de bak. Vaak donker/grijs van kleur, maar kan ook lichtgekleurd zijn. Tot 3 cm lang.

Langpootmuglarve
Dikke grijze muggenlarve met afgeplatte kop. Staart ziet eruit als een sterretje.

Knaasje
Zeer dunne muggenlarve met segmenten en haartjes aan de achterkant.

Koordwormen
Kronkelige, draadvormige lange wormen. Vaak verstrengeld in elkaar en te vinden rondom organisch materiaal.

Overige wormen
Heeft geen zichtbare segmenten, kan tot 10 cm lang worden.

Pop van een mug
Deze muggenlarve vliegt heel binnenkort uit. De kop is verdikt en het beginsel van de vleugels is al zichtbaar.

Pluimmuglarve
Vrijwel doorzichtige muggenlarve, met zichtbare ingewanden. Trekt steeds samen als hij zich voortbeweegt.

Steekmuglarve
Worm zonder zichtbare segmenten, kan tot 10 cm lang worden.

Wist je dat dit de enige muggenlarve is die je kan prikken als volwassen mug?

Kriebelmuglarve
Heeft een verdikt achterlijf en aan de kop twee pluimpjes, daarmee te onderscheiden van de pop van een mug.

De kriebelmuglarve is de enige muggenlarve die indicator is van redelijke waterkwaliteit, let dus goed op dat je deze goed onderscheid van de andere muggenlarve.

Rattenstaartlarve
Grote en dikke made-achtige larve met een lange dunne adembuis aan het achterlijf. Deze steekt hij boven water om adem te halen.

Heel klein

Watermijt
Heel klein spinachtig rond diertje. Het lijfje is zo groot als een potloodpunt, 1-5 mm. Bewegen vrij vlot door de bak heen. Rood of zwart gekleurd.

Watervlooien
Beide soorten watervlooien zijn vrijwel doorzichtig, erg klein, ca 1-2 mm.

Waterspin

De waterspin is bruinig, 1,5 cm groot en met beharing op het achterlijf. Te herkennen aan dat hij door het wateroppervlakte heen onderwater kan duiken.

Let op dat je hier geen in de bak gevallen landspinnen invult!

Scan de QR code voor foto's van de waterdieren en bekijk hoe ze er in het echt uitzien!